

Verbatim records

XIII Riigikogu, VII Istungjärk, Infotund, kolmapäev

Wednesday, 13.06.2018, 13:00

Edited

13:00 Infotund

1. 13:01 Alkoholiaktsiis

2. 13:11 Riigi alkoholipoliitika

3. 13:20 Eesti korvpalli tulevik

4. 13:28 Digiareng

5. 13:37 Maa ja linn

6. 13:47 Välislahetuste kulude tasumine

7. 13:53 Dupleerivad ministrikohad ministeeriumides

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere päevast! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Infotunnis saab osaleda 28 Riigikogu liiget. Valitsusliikmetest on kohal peaminister Jüri Ratas, ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo ning rahandusminister Toomas Tõniste. Annan võimaluse esitada üks täpsustav küsimus.

1. 13:01 Alkoholiaktsiis

13:01 Esimees Eiki Nestor

Esimene vastaja on peaminister Jüri Ratas ja esimene küsija on Aivar Sõerd. Palun!

13:01 Aivar Sõerd

Aitäh, austatud Riigikogu esimees! Austatud peaminister! Alkoholipoliitikal laiemalt on päris palju aspekte. Näiteks rõhutab arstide liit oma tänases avalduses, et alkoholi kättesaadavuse vähendamine, reklaamipiirangud, ühiskonna suhtumine ja noorte hoiakute kujunemine on hästi tähtsad. Alkoholipoliitika üks aspekt on kindlasti riigi maksupoliitika, aktsiisipoliitika ja siin on teie valitsus täielikult ebaõnnestunud. Tänapäevaks on meil faktid laual. Värske konjunktuuriinstituudi hinnang kinnitab, et viimased viis aastat järjest kestnud alkoholi tarbimise mahtude langus on tõusule pöördunud, Eesti aktsiisi- ja käibemaksutulud sõidavad Läti eelarvesse, Soome turistide arv on languses ja eelmisel aastal suleti üle 40 väikepoe. Ainsad võitjad teie valitsuse arulagedast aktsiisipoliitikast on piiriäärsete Alko1000- ja SuperAlko-nimeliste hulgipoodide pidajad. Õelge palun, kas peale nende piiriäärsete viinapoodide on veel võitjaid teie arulagedast aktsiisipoliitikast!

13:02 Peaminister Jüri Ratas

Väga austatud Riigikogu esimees! Auväärt Riigikogu liikmed! Hea küsija! Teie väga emotsionaalse ja aktiivse küsimuse esitamise ajal ma mõtlesin, mis oleks saanud, kui see koalitsioon, kes aastatel 2014–2015 avas oma otsustega tee piirikaubandusele, pani paika selle alkoholiaktsiisi nn maksuredeli, oleks edasi kestnud. Praegune koalitsioon on otsustanud, et seda teed pidi edasi minna ei saa. Ma võtan kas või ühe näite, sellesama kange alkoholi aktsiisi. Toonane koalitsioon otsustas, et 2018. aasta alguses –

ma pean silmas Reformierakonna juhitud koalitsiooni – peab kange alkoholi aktsiis tõusma 10%. Praegune koalitsioon ütles, et meie sellega nõus ei ole. 2018. aasta 1. veebruaril me langetasime alkoholiaktsiisi tõusu poole võrra ja nüüd võib juba riigi eelarvestrateegia põhjal öelda, et valitsus on 2019. aasta alkoholiaktsiisi tõusu täiesti ära jätnud.

Loomulikult te nimetate piirikaubandust, mis on üks väga oluline aspekt ja mis on olnudki koalitsiooni fiskaalpoliitiliste otsuste tagajärg. Tegelikult oli selle jõulise maksuredeli muutmisega, mille teie aastatel 2014–2015 Reformierakonna juhtimise all paika panite, päris tükk tööd. Aga mul on hea meel, et me oleme selle aasta algusest langetanud kange alkoholi aktsiisi ja järgmise aasta algusest tõusu täiesti ära jätnud. Kindlasti läheb meie diskussioon täna edasi. Ma arvan, et arstide liidu ja perearstide seltsi tänane pöördumine oli väga asjakohane ja eks saame sellel teemal järgmiste küsimuste raames edasi debateerida.

13:04 Esimees Eiki Nestor

Aivar Sõerd, palun!

13:04 Aivar Sõerd

Aitäh! Eelmised koalitsioonid ja valitsused on eelmised, praegu olete valitsusjuht teie ja ma loodan, et te teete otsuseid. Kui teie tegite valitsuse, siis te ütlesite, et vaat meie tuleme ja hakkame nüüd otsustama. Hakake siis otsustama! Aprillis avaldas Läti riik oma eelarvestrateegia ja stabiilsusprogrammi, kust on näha nende alkoholiaktsiisi tõusud järgmiseks neljaks aastaks. Kui me säilitame Eesti määrade puhul *status quo*, siis Läti määrad ei jõua sellele tasemele, et piirikaubandus võiks hakata vähenema. Ma küsingi, kas te välistate selle variandi, et natukene tagasi pöörata viimaseid Eesti alkoholiaktsiisi tõuse eesmärgiga vähendada piirikaubandust ja kõiki sellega kaasnevaid negatiivseid mõjusid.

13:05 Peaminister Jüri Ratas

Väga austatud Riigikogu liige Aivar Sõerd! Ma ei välista seda, praegune valitsus tegutseb selle nimel. Te ütlesite väga õigesti, et hakake otsustama. 17 aastat oli aega otsustada, aga praegune valitsus on tõesti otsuseid teinud. Kui te küsite, kas ma välistan teatud tagasipööramise aktsiisipoliitikas, siis meenutan üht konkreetset sammu: *anno Domini* 2016 novembrikuus ütles uus koalitsioon, et see diislikütuse aktsiisi tõus, milles oli kokku leppinud eelmine valitsus, mida vankumatult juhtis Reformierakond, ei saa 2018. aasta alguses toimuda. Selle aasta alguses diislikütuse aktsiisi tõusu ei olnud. See on konkreetne otsus, härra Sõerd. Aga see, et ma olen teis leidnud hea koostööpartneri ja mõttekaaslase, on suur väärtus. Poliitilises kultuuris peaksidki tegelikult opositsioon ja koalitsioon ehitama sildasid, mitte müüre. Mina võib-olla isegi ei oleks eelmise koalitsiooni suhtes nii kriitiline, kui teie olete, viidates, et nad ju ei otsustanud. Aga ma saan aru sellest kärsitusest – otsuseid oli vaja langetada juba palju varem. Ma kordan üle. Teie 2014.–2015. aasta otsused käivitasid piirikaubanduse ja 2016. aastal juhtis valitsust ka Reformierakond. Teie otsuste tulemusel sooviti 2015. aasta veebruaris tõsta kange alkoholi aktsiisi 15%. Just see käivitas tegelikult piirikaubanduse suures mahus. Ja 2014. aasta nn alkoholiaktsiisi maksuredel nägi 2018. aasta alguses ette kange alkoholi aktsiisi tõusu 10%. Praegune valitsus vähendas seda poole võrra. Need on väga konkreetsed otsused. Lisaks muidugi see majutuasutuste käibemaks, mida me oleme teiega nii palju arutanud – see ei tõusnud 14%-le, vaid jäi 9%-le, mis aitab ka Eesti ettevõtluskeskkonda. Aitäh teile selle hea koostöö eest!

13:07 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

13:07 Martin Helme

Aitäh, lugupeetud spiiker! Hea peaminister! Eks natukene piinlik on vaadata ja kuulata Reformierakonna jalgade trampimist aktsiisipoliitika teemal. Aga fakt on see, et teie valitsus astus ametisse ja tõstis aktsiise. Ärge rääkige meile diisliaktsiisist, sest selle tõusu kompenseerimiseks tõsteti ju gaasiaktsiisi, mille tulemuseks on sooja kallinemine 200 000 kodus. Seda ei saa käia Lätist toomas erinevalt nendest asjadest, mida praegu käiakse Lätist toomas. Tulemuseks on ka Eesti majanduse konkurentsivõime halvenemine naabritega võrreldes. Nii et bensiini ja diisli hind on tõepoolest seal, kuhu Taavi Rõivas selle tõstis, aga alkoholi hind on seal, kuhu teie valitsus selle tõstis. Teie ja Reformierakonna vahel on

väga lihtne vahe: teie olete võimul, nemad enam ei ole. Mida te kavatsete ette võtta nüüd, kui see poliitika on kõigile arusaadavalt – välja arvatud võib-olla valitsusliikmed – läbi kukkunud? Kas tulevad mingid muudatused või te kavatsete kinnisilmi rääkida edasi seda juttu, et nii jätkub?

13:08 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Ma tõesti soovin, et see põhimõte Eesti poliitikas, et kõik on dogmadesse pandud, kivisse raiutud, selline poliitiline kultuur muutuks. Ja ma arvan, et päris tugevalt muutuv as maailmas me peame ka teatud otsuseid koostöös Riigikoguga üle vaatama. Te ütlesite "piinlik" Reformierakonna kohta, kes on minu meelest praegu teile opositsioonis – ja ma ütlen seda siiralt – hea koostööpartner. Te olete jõud ühendanud ja nii peabki. Reformierakonna ja EKRE liit opositsioonis on minu meelest väga arvestatav liit praeguse koalitsiooni kõrval. See on tegelikult see, mida opositsioon peabki tegema – leidma ka ühisosa ja tegema koostööd. Reformierakond ja EKRE on ju väga mitmetes punktides väga sarnastel seisukohtadel. Nii et mina ei ütleks seda, et Reformierakonna tegevus on kuidagi piinlik. Nad teevad oma tegevusi ja teevad neid nii hästi, kui nad oskavad. Eks me kõik saame piltlikult öeldes hinded kevadel, 3. märtsil järgmisel aastal.

Nüüd, kui te küsite, kas me teeme reaalseid samme, siis ma ju vastasin härra Sõerdi küsimusele kaks korda. Ma võin uuesti vastata, ehkki te olite saalis ja pidite seda kuulma, kui te soovisite. Kange alkoholi puhul vähendasime sellel aastal aktsiisitõusu poole võrra, mis oli tõesti Reformierakonna, teie praeguse koostööpartneri otsus, ja järgmisest aastast jätsime tõusu ära. Tõsi, ma ei eita, et lahja alkoholi puhul, kui te selle kohta küsite, aktsiis tõusis. Aga uute otsuste valguses on ka lahja alkoholi aktsiis langenud ja 2019. aastal jääb tõus täiesti ära. Ja ma üldse ei paneks diislikütuse aktsiisi tõusu ärajätmist kõrvale, et ah, las see olla. Minu meelest on see, et see aktsiisitõus ära jäi, Eesti ettevõtlusele ja elanikkonnale ka inflatsiooni silmas pidades hästi-hästi oluline.

13:10 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

2. 13:11 Riigi alkoholipoliitika

13:11 Esimees Eiki Nestor

Järgmisena küsib Monika Haukanõmm rahandusminister Toomas Tõnistelt. Monika Haukanõmm, palun!

13:11 Monika Haukanõmm

Täna, härra juhataja! Väga austatud rahandusminister! Juba esimese küsimuse puhul oli näha, kui tuliseks läheb, kui räägitakse alkoholipoliitikast ja alkoholiaktsiisidest. Jätkame sama küsimuse arutelu teiega. Kuna te olete rahandusminister, siis vaatame rohkem numbreid ja jätame ümmargusema jutu ära. Eelmisel aastal plaaniti saada alkoholiaktsiisi 276 miljonit, aga tegelikult saadi 221 miljonit, mis on plaanitud 55 miljonit vähem. Võtsime vastu teie esitatud riigieelarve seaduse. Ja mida me sealt oma suureks üllatuseks näeme? Me oleme tänavuseks aastaks plaaninud, et alkoholiaktsiisi laekub 341 miljonit eurot, mis on 120 miljonit rohkem võrreldes eelmisel aastal tegelikult laekunud summaga. Ausalt öeldes mulle tundub, et tegemist on soovmõtlemisega ja natuke utoopilise mõtlemisega. Kuidas te plaanite seda eesmärki täita, sest eelarves peaks ju kulud ja tulud tasakaalus olema?

13:12 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh küsimuse eest! Aktsiiside teema kütab tõesti kirgi ja nagu näha, sellist lootust ei ole, et me sellest teemast pääseme. Kui nüüd numbritest rääkida, siis selle aasta eelarve pandi kokku eelmise suve majandusprognoosi järgi, kus alkoholiaktsiisi laekumise number on suurem, kui see juba teadaolevalt tegelikult tuleb. Me tegime siin kevadprognoosi põhjal ja nelja aasta eelarvestrateegiat kinnitades ka korrektiive. Me tegime korrektiive ka selle teadmisega, et järgmisel aastal aktsiisitõusu ei tule ja seega selle aasta lõpus varumist ei toimu. Ja kuna selle aasta algusesse planeeritud aktsiisitõus oli poole väiksem, on selle võrra väiksemad ka selle aasta laekumised. Järgmise aasta aktsiisitõusu ärajäämise

tõttu väheneb meie eelarves prognoos tervikuna 28 miljoni võrra ja eeldatavalt laekub sellel aastal aktsiisi 258 miljonit eurot. See on üle 30 miljoni rohkem, kui laekus sellel aastal. Nelja esimese kuuga on alkoholiaktsiisi laekunud vastavalt prognoosidele ja 15% rohkem kui eelmisel aastal samal ajal.

13:14 Esimees Eiki Nestor

Täpsustavad küsimused. Monika Haukanõmm, palun!

13:14 Monika Haukanõmm

Täna, härra juhataja! Hea minister! 258 miljonit olete planeerinud 241 miljoni asemel – see on väga suur vahe. Ja kui me mõtleme selle eesmärgi peale, mida me oleme tahtnud saavutada, siis tegelikult ei ole see õnnestunud. Alkoholi tarbimine ei ole reaalselt vähenenud, see on jäänud praktiliselt samaks või natukene, protsendipunktikese isegi tõusnud piiriülese kaubanduse tõttu. Samas, me anname raha ära, aga nende kulude ja tagajärgedega tegeleme meie siin. Alkoholi tarbimisega kaasnevad näiteks tervisekulud ja kõik muu, näiteks kriminaalkuritegevus, lähisuhtevägivald. Eelmisel nädalal tuli Rahandusministeeriumist ka informatsioon, et haigekassa oli esimeses kvartalis 11 miljoni euroga miinus. Kui kõik need numbrid ritta sättida, siis on meil tõsine probleem. Äkki te peaksite seda natukene arutama ka Läti vastava ministriga ja hakkama neid aktsiise kuidagi ühtlustama, sellepärast et sellel rallil ei näi mitte mingisugust lõppu tulevat?

13:15 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Ma olen oma Läti kolleegiga korduvalt sellel teemal suhelnud. Nead on kokku leppinud pikemaajalise alkoholiaktsiisi tõusude redeli, millest nad kinni peavad. Tõesti, ka meil siin Riigikogus sai kunagi tehtud selline laiapõhjaline kokkulepe, milline peab see aktsiisitõusu redel olema. Ja kui seda kahjuks 2014. aasta lõpus Reformierakonna juhtimisel muudeti, neid tõuse järsemaks muudeti – mina sellega rahul ei olnud –, siis tol hetkel ei antud selgeid vastuseid, miks seda tehakse. Räägiti, et see edendab tervist, kuid ei nähtud põhjust teha suuremat, põhjalikumalt majanduslikku analüüsi nende mõjude kohta. Siis algas ka piirikaubandus, mis moodustas 2016. aastal juba üle 5% ja on edasi läinud kasvavas tempos.

Jah, tänaseks on käes olukord, kus aktsiisitõusud on piiri ületanud. Selle tulemusi me näeme: piirikaubandus lõuna suunal on kasvanud ja põhja suunal vähenenud. Soomest ei tule enam Eestisse nii palju ostuturiste, mingi osa nendest käib nüüd Lätis. Lätis on aktsiisilaekumine piirikaubandusest kasvanud hinnanguliselt 25 miljonit eurot, millest muidugi suure osa moodustab Läti enda inimeste panus, kes käivad nendes piiripoodides alkoholi ostmas, ja ka Soome turistide oma. Nii et siin ei ole kindlasti ainult Eesti inimeste panus.

13:17 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:17 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud minister, te olite siis vist Riigikogu liige, kui seda alkoholipoliitika rohelist raamatut ette valmistati. Tõesti, see laugjas maksutõusu redel oli 2014. aastal ka rohelistes raamatus kirjas, aga siis läks kõik allavett: kaks eelmist valitsust on neid põhimõtteid rikkunud ja tekitanud nii salaalkoholi kui piirikaubanduse riski. Nüüd, kui härra Ossinovski on valitsusest põgenenud ja uue ministri käest on seda veel kohatu küsida, pean ma ilmselt rahandusministri käest küsima, kas valitsus üldse praegu tegeleb selle probleemiga. Alkoholipoliitika pikaaegne perspektiiv tuleks ju fikseerida. Kas rohelse raamatu uus versioon on päevakorral? Ja kuidas teie rahandusministrina näete seda aktsiisi dünaamikat, ütleme, 20 aasta perspektiivis?

13:18 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Ma ütlen nii, et see on ka koalitsioonis tuliste vaidluste teemaks olnud. Osa on aktsiisitõusude puhul tervislike aspekte tähtsamaks pidanud, osa on näinud murekohti selles, milline on nende mõju majandusele laiemalt. Mul on hea meel selle üle, et koostades eelarvestrateegiat, mis sisuliselt fikseerib ka järgmise aasta eelarve, me juba nägime ette, et sinna me alkoholiaktsiisi tõusu ei planeeri. See ongi tegelikult juba väga selge ettevaatav samm. Me teame, et meie naabritel on plaanis aktsiisitõus, mis

võimaldab nendel tasemetel ühtlustuda. Läti alkoholiaktsiis on läbi aegade olnud madalam kui meil ja seni, kuni see oli mõistlikult madalam, ei olnud see nii suur probleem. Aga kui piirikaubandusest natuke veel rääkida, siis Eestis on majanduse areng kiirem olnud ja elustandard lõunanaabrite eest ära jooksnud. Seega on seal ka hinnad odavamad. Nii et ainult aktsiis ei ole see, mis piiri peal seda hinnavahet tekitab. Selle taga on ka piirikaupluste strateegia müüagi odavama hinnaga, et suurema käibe pealt teenida. Nii et siin on palju tegureid.

13:20 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

3. 13:20 Eesti korvpalli tulevik

13:20 Esimees Eiki Nestor

Nüüd vastab peaminister Jüri Ratas küsimusele, mille esitab Arno Sild. Palun!

13:20 Arno Sild

Aitäh, lugupeetud esimees! Lugupeetud peaminister! See alkoholijutt paneb juba pea tuhisema, räägime nüüd natuke spordist ka. Mind ajendas teie poole pöörduma praegu Tartu korvpalli ümber toimuv. Kas see ei ole märk Eesti korvpalli allakäigu esimesest trepiastmest? Ja mis üldse edasi saab, milline on teie nägemus? Te olete suur korvpallifänn. Milline on teie nägemus, kuidas peaks Eestis korvpalliga edasi liikuma? Seda esiteks. Ja teiseks, mida saavad teha valitsus ja ministrid, et aidata kaasa sellele, et korvpall Eestis ikka heal tasemel edasi püsiks?

13:21 Peaminister Jüri Ratas

Väga austatud Arno Sild! Kui ma eile nägin seda küsimust, siis mulle torkas pähe diskussioon teiega siin Riigikogus. Minu teada te olete XIII Riigikogu infotundides tõstatanud üle 45 küsimuse. Teie südant on pannud valutama põllumajanduse tulevik ja hetkeseis, haldusreformi käekäik ja kultuuripoliitika. Te olete küsinud ÜRO õnnelikkuse edetabeli ja ka Tallinna-Helsingi tunneli kohta. Ja nüüd me oleme jõudnud korvpallini. Nii et võib öelda, et oleme jõudnud meie riigis kõik olulised teemad katta. Ma väga tänan selle küsimuse eest, sellepärast et mulle tõesti väga meeldib sport ja kui rääkida korvpallist, mille kohta te küsisite, siis see meeldib mulle ka. Mulle ei meeldi see situatsioon, et Eesti korvpallikaardil on oma ajaloo ja juurte poolest väga kõva korvpallikants Tartu väga suure sammu tagasi astunud. Jah, ma saan aru, et see on seotud finantsküsimustega. Kui te küsite, mida nüüd valitsus teha saab ja on teinud, siis kõigepealt ma alustan tunnustusega eelmise valitsuse aadressil. Kui ühel hetkel oli üleval küsimus stipendiumidest, siis toonane valitsus otsustas ju aidata finantseerida noortetreenereid, kellel on viies või kõrgem kategooria. Teiselt poolt on praegune valitsus otsustanud kaks asja: üks on tippspordi toetus riigi eelarvestrateegias suurusjärgus 8 miljonit ja teine on otsus finantseerida suuri kultuuri- ja spordiüritusi. Nüüd, mida saab teha? Ma väga loodan, et Tartu linn, Tartu Ülikool ja sealsed ettevõtjad ikkagi tulevad korvpalli taha ja Tartu korvpallikants jääb püsima. Teie mure on täiesti õigustatud.

13:23 Esimees Eiki Nestor

Arno Sild, palun täpsustav küsimus!

13:23 Arno Sild

Aitäh! Lugupeetud peaminister! Mulle jääb täiesti arusaamatuks, miks korvpalliliit ajakirjanduses avalikult taandab ennast selle probleemi lahendamisest. Milles on küsimus? Millega korvpalliliit siis üldse tegeleb, kui ta sellise tähtsa asjaga ei tegele?

13:23 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile! Ma lähtun ikkagi sellest, et valitsusvälised organisatsioonid tegutsevad iseseisvalt ja autonoomselt. Ma ei ole MTÜ Eesti Korvpalliliidu liige. Ma olen tõesti kuulunud selle juhatusse ja mul on olnud au teha ka vabatahtlikku tööd presidendina, aga selle töö ma lõpetasin 2016. aasta lõpus. Peale

seda võttis presidentuuri üle ei keegi muu kui meie korvpalli elav legend Jaak Salumets. Kui teil on MTÜ Eesti Korvpalliliidu pärast mure, siis tuleks otse nende poole pöörduda ja küsida, millega nad tegelevad. Üldjoontes ma arvan, et nad panustavad päris palju noortesporti, sh sellesse, et üle Eesti tuleks järjest rohkem ja rohkem tüdrukuid ja poisse korvpalli mängima. See peab olema üks nende visioon, teine on muidugi rahvusvaheline väljund. Ma mõtlen seda, mida ka valitsus oma eraldisega tegelikult silmas pidas, et tippsportlased, meie noortekoondised – ma ei räägi praegu enam ainult korvpallist, vaid üldse võistkonnaaladest – pääseksid rahvusvahelisele areenile, saaksid sealt kogemusi ning oleksid tänu sellele nais- ja meeskondadena, kui nad kaugele jõuavad, konkurentsi mõttes tugevalt pildil.

Ma tegelikult mõistan teid, sest meie korvpallil on ju tugevad juured. Vaatame kas või korvpalli sünni ja arengut. 6. ja 7. juunil 1920 olid Tallinnas Kalevi spordiväljakul kavas esimesed ülemaalsed õppiva noorsoo spordivõistlused. Seal oli ka uudne mäng *basketball*. Seda, kas vastamisi olid just poeglaste gümnaasiumi ja reaalkooli meeskonnad ning milline oli mängu tulemus, arhiivide läbiotsimisel täpselt ei leia, loomulikult mitte ka Eesti võitu kunagise USA koondise üle. Nii et need traditsioonid on meil tugevad olnud.

13:25 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp, palun!

13:25 Külliki Kübarsepp

Hea esimees! Hea peaminister! Mina küsin üldse spordi rahastamise kohta, põhinedes eelmisel nädalal siin saalis menetluses olnud Hasartmängumaksu Nõukogu kaotamise seaduse eelnõul. Minu hinnangul on selle natuke pikaajalisem mõju see, et kogu vabanev ressurss viiakse ja suunatakse spordi katusliitudesse. See tähendab seda, et tervikuna kannatavad väikeüritused, n-ö väiksemad motivaatorid, kes kohapeal rohkem sporti toetavad. Mis on ikkagi teie kui koalitsiooni esindaja motivatsioon, et spordi toetamise paindlikkus väheneb? Väikesed tegevused jäävad ju tagaplaanile suurte, tippsporti toetavate tegevuste kõrval. Kui me räägime liikuvusest, laste ülekaalulisusest, üldse meie rahva tervisest, siis see ei ole mõistlik.

13:26 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Siin on praegune koalitsioon astunud ju kolm väga konkreetset ja jõulist sammu. Kõigepealt seesama tippspordi toetamine, nagu ma vastasin juba härra Arno Silla küsimusele. Teiseks, suurte spordikeskuste toetamine maakonnakeskustes. Me oleme kokku leppinud, et valitsus neid toetab. Kolmandaks, minu meelest peamine asi: kohalik omavalitsus on ikkagi elanikule kõige lähemal. Ma saan aru, et teie küsimusest tuleb välja just see väiksemate toetuste teema, st väiksemad spordiüritused, jooksuüritused või mingid muud sporditegemised. 2009. aastast on meil kestnud piinlik olukord. Kui Eestis oli raske majanduskriis ja eelarve vähenes, siis võeti ka omavalitsustelt tulubaasi ära: üksikisiku tulumaksu protsent langes tunduvalt – 11,93-lt 11,4-le. Praegune valitsus on otsustanud, et see protsent tuleb taastada, ja me olemegi selle taastanud. See teeb 30 miljonit aastas. Ja kohalikud omavalitsused on ju tegelikult see koht, kelle poole väga paljud spordiorganisatsioonid ja MTÜ-d pöörduvad, et neid aidataks just väiksemate ürituste korraldamisel. Nii et kindlasti on see üks väga konkreetne positiivne samm, mis on tehtud kohaliku kogukonna elu hoidmiseks ja edasiarendamiseks.

Teine koht, kuhu saab selliseid taotlusi teha, on ju kultuurkapital. Ja kolmandaks tuleb minu meelest tunnustada erasektorit – see haakub väga selgelt ka härra Silla küsimusega –, sest järjest rohkem ja rohkem tuleb erasektor sponsorluse vormis spordiüritustega kaasa. See näitab tegelikult meie ettevõtjate soovi ühiskonda tagasi panustada, sh nende soovi panustada inimeste tervisesse.

13:28 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

4. 13:28 Digiareng

13:28 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palole. Anne Sulling, palun!

13:28 Anne Sulling

Hea istungi juhataja! Hea minister! Eesti üks väärtuslikumaid varasid on meie e-riigi edulugu. Oleme selle abil kogunud tuntust üle kogu maailma ja sellest on saanud ka meie identiteedi osa. Viimasel ajal oleme aga murega jälginud, et valitsus ei investeerinud piisavalt e-riigi arendusse. Lairibavõrgu laiendamist on saatnud kursimuutused ja seetõttu viivitused ning nüüd näitavad mahajäämust ka objektiivsed faktid. Oleme riikide digiarengu edetabelis, DESI indeksis, kaotanud liidripositsiooni e-riigi valdkonnas ja ka üldarvestuses koha võrra kukkunud. Eestit ei leia ka Euroopa Komisjoni loodud tööstuse digitaliseerimise initsiatiivide platvormilt. Möödunud aasta novembris lubasite ettevõtetele käivitada digitaliseerimise toetusmeetme, aga seegi pole ilmavalgust näinud. Minu küsimus ongi, miks meil digivaldkonnas asjad ei edene.

13:29 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo

Suur aitäh, hea küsija! Mul on siiralt hea meel, et mul on Reformierakonnas mõttekaaslane, kellega nendel teemadel arutleda. Ainult et ühes asjas ma ei saa teiega nõustuda: minu arvates on Eesti kõige suurem vara Eesti inimesed. Aga e-riik on kindlasti üks oluline asi, mida on alates 2000. aastast, mil valitsust juhtis Mart Laar, tublilt arendatud: rajatud on X-tee, pandud alus ID-kaardile jne. Kui me räägime e-riigi arengutest, siis me oleme endiselt DESI indeksis esimesel kohal. Aga meie väga-väga suur murekoht, mis meid nendes raportites allapoole toob, on digitehnoloogiate integreerimine. Selle koha pealt olime eelmisel aastal kõige viimasel, 20. kohal, sellel aastal oleme 19-ndad ehk koha võrra tõusnud, aga ilmselgelt ei ole see mingi suur edusamm. Seega võib täiesti selgelt öelda, et see on meie uus n-ö narratiiv, millega peab valitsuse tasemel tegelema, sellepärast et e-riiki peab edasi arendama. E-riik on saanud tohutult investeringuid – sellel aastal 135 miljonit, mis on pool protsenti SKT-st. Järgmiseks neljaks aastaks on riigi eelarvestrateegiasse ehk RES-i täiendavalt planeeritud 117,5 miljonit. Nii et öelda seda, et riik ei panusta e-riigi arendamisse, on kindlasti ebaõiglane. Vastupidi, need summad on oluliselt, lausa kordades kasvanud, kui me võrdleme varasemate valitsustega, aga selle järele on ka vajadus olnud. Kui me aga räägime sellest uuest narratiivist ja suurest kitsaskohast ehk digitehnoloogiate integreerimisest, siis ka siin astub praegune valitsus jõulisi samme. Praegune valitsus räägib ka esimesena sellest, et paraku ei piisa ainult e-riigi arendamisest – me peame aitama ka ettevõtjatel järele tulla, neil oma ettevõtmisi ja tööstust digitaliseerida. Ja selleks on meil väga palju meetmeid, mis veel sellel või järgmisel kuul avanevad. Ma räägiksin sellest hea meelega. Nii et ma loodan, et te küsite veel.

13:32 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp, palun!

13:32 Külliki Kübarsepp

Aitäh! Mul on küsimus, kuna me riigireformi probleemkomisjonis ka arutleme e-teenuste arengu üle. Siin on kaks suurt teemat. Üks suur teema on see, et riigimajade kontseptsiooni puhul on väga oluline see, et meil oleks teenuste riskasutus. Kas sellega tegeletakse? Kui kaugel ollakse teenuste arendamisega, sellega, et e-teenused jõuaksid inimesteni? Praegu tegeleb riigihalduse minister kahjuks ainult uute majade ehitamise, mitte teenuste arendamisega, mis on inimeste jaoks palju olulisem. Ja teiseks, ma kuulsin, et te allkirjastasite täna määruse, mistõttu saab lõpuks hakata tegelema kiire interneti maale viimisega, mis on väga oluline töökohtade, sh kaugtöökohtade loomisel, kui me räägime jälle riigireformi kontekstis. Millal meil siis esimesed sajad kilomeetrid kiiret interneti maha pannakse?

13:33 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo

Aitäh, hea küsija! Väga palju väga häid küsimusi lühikese aja kohta, ma püüan kiirelt vastata. Alustan viimasest. Tõepoolest, mina olen selleks, et kuulutada välja Tehnilise Järelevalve Ameti konkurss viimase miili rajaja leidmiseks, määruse allkirjastanud, see on n-ö jõus. Tehnilise Järelevalve Amet peaks kõigi eelduste kohaselt kuulutama konkursi välja veel enne jaanipäeva ja plaanis on anda ettevõtjatele rahulikult aega sellel osalemiseks. 15. september on plaanitud selleks kuupäevaks, millal me ootame pakkumisi. Ja me eeldame, et erasektor panustab riigi 20 miljonile jõuliselt juurde.

Muide, kui me räägime DESI raportist, siis järgmine asi, mis meid seal allapoole viib, on see, et baasvõrgu leviala on meil kehv. Me oleme 28 riigi hulgas 25. kohal. Ja sellepärast tegeleb sellega ka valitsus. Praegu on ainult 25% püsiaadressidest baasvõrguga kaetud. Ma loodan, et viie aasta pärast, mil selle konkursi tulemused on teostunud, me võime rääkida sellest, et üle Eesti on enamik nendest aadressidest, kus püsivalt elatakse, ühendatud ka nüüdisaegse püsiinternetivõrguga. Te küsisite, millal esimesed kilomeetrid maha pannakse. Konkursi võitja selgub septembri keskpaigas ja siis on tema asi tööle hakata ja lubatu viie aastaga ellu viia.

Mis puudutab riskasutust ja kõike seda, siis me tegeleme sellega väga jõuliselt iga päev. Seesama 135 miljonit, selle aasta investeeringud, on ka suuresti sellele suunatud, näiteks maksuameti põhjalikule uuendamisele, elektroonilise rahvaloenduse ettevalmistamisele, ettevõtte asutamise protsessi ja vastavate äriregistrite uuendamisele, keskkonnalubade taotlemise protsessi lihtsustamisele, sotsiaalkindlustushüvitiste infosüsteemide edasiarendamisele jne. Idee on just selles, et e-teenused, mis meil on, peavad toimima ning olema kasutajasõbralikud ja riskasutuses.

13:35 Esimees Eiki Nestor

Anne Sulling, palun!

13:35 Anne Sulling

Hea minister! Ma tahan aidata teie hetketeadmisi ajakohastada. Kui te võtate lahti DESI indeksi, siis näete, et 2018. aastal me oleme digitaalsete avalike teenuste kategoorias teised. Aga mul on veel üks küsimus ka. Eesti on e-riigi vallas seni teerajajana silma paistnud. Ma tahangi teie käest küsida, mis on teie arvates digivaldkonnas Eesti järgmine suur narratiiv.

13:35 Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo

Aitäh, hea küsija! Ma ütlen veel kord, et mina rääkisin e-valitsusest. E-valitsuse teenuste poolest me oleme esimesel kohal: 96% 100%-st. Kui me räägime üldiselt avalikest digiteenustest, siis seal me oleme jah teisel kohal. Meid on allapoole viinud probleemid eeltäidetud vormide ja e-teenuste lõpuleviimisega. Need on täpselt need asjad, mille pärast on praegune valitsus täiendavalt panustanud 117,5 miljonit, et varasema valitsuse juhtimisel – selle, kuhu ka teie kuulsite – suuresti Euroopa rahadega tehtud hurraa- ja õhinapõhised projektid sellisteks ei jääks. Meie saame aru, et kui me e-teenuseid arendame või mingi uue teenuse loome, siis see ei ole ühekordne protsess. See on asi, millega peab edasi tegelema, kuhu peab edasi panustama nii inimressurssi kui raha. Järgmisest aastast on arvestatud ka töötasu 20%-line tõus inimestele, kes nende teemadega Eesti Vabariigis tegelevad, ehk IKT-töötajatele – just sellepärast, et see ei ole temaatika, mis iseenesest areneb, sellesse peab kogu aeg panustama nii inimressurssi kui ka raha.

Te küsisite uue narratiivi kohta. Ma tegelikult rääkisin sellest pikalt oma eelmises vastuses, aga ma räägin sellest nüüd väga hea meelega edasi. Uus narratiiv ongi see, et me peame oma erasektori järele aitama. Kui erasektor ei tule digitaliseerimise mõttes järele, siis ei ole ka loota seda, et Eestis hakkavad kasvama palgad ja elatustase. See, et töötleva tööstuse tootlikkus on viimased kümme aastat püsinud 54% juures Euroopa Liidu keskmisest, on midagi sellist, mis ei ole enam ainult ettevõtluse probleem. See on juba Eesti riigi probleem ja sellepärast meil ongi uued meetmed, olgu selleks digiauditite meetmed, mis sellest kuust avanevad, tootearendusmeetmed või KredExi täiendavad laenu tagatised, et tööstuse arendamiseks laenu saada – kõik on suunatud sellele, et meie tööstust järele aidata. See on ja peab olema meie uus narratiiv.

13:37 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

5. 13:37 Maa ja linn

13:38 Esimees Eiki Nestor

Küsimus peaminister Jüri Ratasele. Andres Herkel, palun!

13:38 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud peaminister! Teie valitsuse kolmas riigihalduse minister Janek Mäggi vastas esmaspäeval meie arupärimisele haldusreformi järelduste kohta. Ilmselt ei olnud väga üllatav see, et ta muu hulgas ütles, et järeldusi on praegu mõnevõrra vara teha. Sellega arupärijad tegelikult nõustusi – siin on tõenäoliselt vaja pikemat analüüsi. Mis meid pisut rohkem üllatas, on see, et ta leidis, et üsna järsk palgatõus omavalitsusjuhtidele on olnud õigustatud. Ja meid tõsiselt üllatas tema avaldus, et Tallinnas on inimeste elu oluliselt raskem kui maakondades ja ääremaadel. Me tahaksime nüüd teie käest saada vastust, kas teie arvate samamoodi. Kas seda ääremaade probleemi enam ei ole? Kuna minister Mäggi tegi sellise avalduse, siis küsin veel, miks on inimestel Tallinnas halb elada.

13:39 Peaminister Jüri Ratas

Härra Herkel, ma jään siin teie poliitilisele elukogemusele kõvasti alla, aga ma püüan teile natukenegi vastust anda. Kõigepealt, minu teada juhtis Janek Mäggi esmaspäeval teie ees arupärimisele vastates tähelepanu asjaolule, et ühinemisjärgsete valla- ja linnavalitsuste teenistujate koosseisude esialgsed analüüsid näitavad, et 51-s reformi käigus ühinenud omavalitsuses on vähenenud juhtide hulk ligi veerandi ning tugifunktsioone täitvate spetsialistide hulk ligi viiendiku võrra. See läheb kokku ka haldusreformi ühe eesmärgiga. Ma igal juhul toetan siin Janek Mäggi seisukohta.

Te küsite, kas Tallinnas on raskem elada kui äärealadel. Ma ei olnud siin arupärimiste arutelu juures ega tea, mis see kontekst oli. Aga seda põhimõtet, mille ütles kunagi välja üks endine Tallinna linnapea, et tulge kõik Tallinnasse elama, mina kindlasti ei toeta. Küll aga pean ütlema seda, et endise linnapea Jüri Möisa lause hakkab kahjuks tõeks saama. Ma arvan, et selle vastu peab seisma, et ka meie regioonides, meie äärealadel ja meie saartel oleks inimestel võimalik elada, oma igapäevaseid toimetamisi teha. See tähendab hariduse kättesaadavust, see tähendab transpordiõlga, see tähendab kindlasti ka erasektori töökohtade olemasolu. Nii et ma arvan, et me oleme pingutanud. Võtame kas või vastuse eelmisele küsimusele, mille küsis Külliki Kübarsepp Urve Palo käest. Viimase miili mõte on ju see, et inimesed saaksid oma töiseid kohustusi täita ka keskustest väljaspool. Eesti regioonides, maal peab elu igal juhul edasi kestma.

13:41 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp, palun!

13:41 Külliki Kübarsepp

Aitäh, hea esimees! Hea peaminister! Eelmine küsimus oli ajendatud sellest, et Lõuna-Eesti arvamusefestivalil tehti üks nupp AK-sse, kus inimesed ütlesid otse välja, et haldusreformi tulemusena tunnevad nad, et nad ei ole enam Eesti ääremaal, vaid on ääre ääremaal. Ehk nad ei tunne, et haldusreform oleks andnud neile turvatunnet ja kindlust juurde. Eile saime Riigikontrolli raportist teada, et omavalitsuste võimekus kas või näiteks e-teenuste või e-turvalisuse koha pealt oma majas mingisugust korda luua on peaaegu olematu. Millised on teie kui valitsusjuhi järgmised strateegilised sammud, et kohalikes omavalitsustes tegeldaks tegelike probleemide ja inimesekeskse juhtimisega? Ma toon jälle selle näite, et riigihalduse minister tegeleb riigimajade ehitamisega, mitte teenuste arendamisega – see tekitab usaldamatust riigi suhtes veel juurde.

13:42 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Mina ei tea, kust kohast te võtate selle riigimajade ehitamise nii jõulise aspekti. Vastupidi, eesmärk on olnud see, et teatud teenused oleks elanikule ühest hoonest operatiivselt kättesaadavad. Mina ei arva – ja seda pole selle koalitsiooni jooksul kunagi ka ükski riigihalduse minister arvanud –, et me hakkame 15 uut riigimaja ehitama. Teatavasti me oleme ära teinud haldusreformi, mis lõppes 15. oktoobril 2017. Me oleme astunud väga selgeid samme riigireformi mõttes, näiteks kaotanud maavalitsused. Tõsi on see, et väga paljud maavalitsuste hooned on jäänud tühjaks, ja nüüd on küsimus, kas sinna võiks tulla riigimajad. Ma arvan, et väga paljudesse tulevadki riigimajad. Teatud maavalitsuste majade puhul on kohalikud omavalitsused esitanud taotluse, et need võiks minna uutele, suurenenud kohalikele omavalitsustele. Näiteks Saaremaal Kuressaares on tehtud otsus, et endine maavalitsushoone läheb omavalitsusele. Samasuguseid taotlusi, signaale on tulnud näiteks Põlvast ja Võrust. Siinsamas Tallinnas on seda hoonet, kus asus Harju Maavalitsus, taotlenud

omavalitsuste liit, täpsemalt ühistranspordikeskus. Mõnes kohas on endised maavalitsushooned tõesti omavalitsustele täielikult sobimatud, aga neid on väga vähe.

Nii et uusi maju üle Eestimaa kindlasti massiliselt rajama ei hakata. Eesmärk on kogu aeg olnud just selle teie rõhutatud teenuse kättesaadavus. Te ütlete, et omavalitsusreform ei ole midagi andnud. Ma arvan, et kui seda oleks tehtud ainult numbripõhiselt, elanike arvu põhise, siis see nii oleks. Aga me oleme ju andnud omavalitsustele tagasi tulubaasi ja me oleme andnud omavalitsustele väga palju ülesandeid koos rahastusega. Ma arvan, et omavalitsused on muutunud väga tugevaks partneriks valitsusele.

13:44 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:44 Andres Herkel

Aitäh, austatud peaminister! Ma tulen selle küsimusega nüüd maalt linna ja puudutan ühte probleemi, mida olen ennegi tõstatanud. Nimelt, enamik erakondade hämaratest rahaasjadest leiab aset linnas. Tallinna Halduskohtu otsusega peab Keskerakond hüvitama 220 000-eurose keelatud annetuse, mis saadi Paavo Pettailt maja müügi tehingu kaudu. Selline otsus tuli eelmisel nädalal. Üleval on ka üks teine keelatud annetuse küsimus. Minu küsimus on, kas Keskerakonna rahaasjad on olnud ausad ja seaduslikud. Kas erakonna südametunnistus on rahastamise järelevalve komisjoni ees puhas? Millise hinnangu teie sellele olukorrale annate?

13:45 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Kui ma selle küsimuse pealkirja lugesin – "Maa ja linn", mida teie nüüd täpsustasite, et tulete maalt linna –, siis meenus mulle üks minu isa ütlus. Aastaid tagasi kehtis tema mäletamist mööda põhimõte, et suveks lapsed linnast maale. Aga teie tahate suveks maalt linna tulla. Mina arvan, et lapsed võiksid ikkagi linnast maale minna, olla seal oma vanaisa ja vanaemaga, õppida ja teha maatöid, olgu see peedi kõplamine või võililledest pärja pähe tegemine. Teie tahate neid kangesti linnakeskkonda saada. Aga hea küll, ma saan aru, millele te viitate.

Kui Keskerakonna juurde tulla, siis need küsimused, millele te vihjate, pärinevad aastatetagusest ajast. Ma olen öelnud, et Keskerakonnal on olnud rahalisi probleeme. Erakond on astunud väga konkreetse sammu – müünud maha oma peakontori Toompeal. Eks selle raha eest me peame heastama need vead, mis erakond on teinud. Kas ma tunnen, et Keskerakonna rahaasjad on praegu ausad ja puhtad? Jah, tunnen küll. Erakonna esimehena ma ei pea kindlasti õigeks selliseid tehinguid, mis toona tehtud said.

Nüüd, kui erakondade järelevalve komisjon on oma otsuse teinud, on meil kaks võimalust: kas erakond maksab selle raha ära või jätkab vaidlust halduskohtus. Igal juhul me tunnustame ja tunnistame kohtuotsuseid. Need küsimused tuleb ära lahendada. Ma ei ole ju avalikkuse ees midagi varjanud ega öelnud, et kõikide erakonna tehtud asjadega on kõik korras. On olnud keerulisi asju, mida tuleb lahendada. Minu meelest on praegune juhatuse neid ka päris jõudsasti lahendanud. Ja ma ütlen jätkuvalt, et see on tore, et te ühe oma konkurendierakonna vastu suurt huvi tunnete. Olete alati meile oodatud, Andres – kui soovi on, siis tulge, ukseid on avatud.

13:47 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

6. 13:47 Välislähetuste kulude tasumine

13:47 Esimees Eiki Nestor

Järgmise küsimuse peaminister Jüri Ratasele esitab Jaak Madison. Palun!

13:47 Jaak Madison

Aitäh, austatud Riigikogu esimees! Austatud peaminister! Mul on ainult üks lühikene küsimus: kas te osalesite möödunud nädalavahetusel toimunud Bilderbergi grupi kohtumisel Eesti Vabariigi peaministrina või eraisikuna?

13:47 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Eesti Vabariigi peaministrina.

13:47 Esimees Eiki Nestor

Jaak Madison, palun!

13:47 Jaak Madison

Aitäh! Siit tuleneb kohe ka jätkuküsimus. Üldiselt on avalikkusele selle kohtumise kohta öeldud, et sinna tulevad inimesed eraisikutena. Tegemist on kinnise üritusega, et inimesed saaksid vabas vormis vestelda, ilma et peaks kartma ajakirjanikke või lisaküsimusi, mis pole võib-olla põhjendatud. Nii et inimesed tulevad sinna eraisikutena. Kas teie muutsite nüüd traditsiooni ja osalesite seal terve riigi esindajana, peaministrina? See on esimene küsimus. Teine küsimus: kas see ei ole võrreldav olukord kuue aasta taguse ajaga, kui sama küsimus kerkis üles Soomes? Toonane minister läks samuti sellele kohtumisele ministrina, töölähetuse vormis maksumaksja raha eest ja pidi pärast selle raha siiski hüvitama. Kas see olukord on teine võrreldes teie lähetusega? Ja kolmandaks on mul põhjendatud küsimus, mida seal arutati, kuhu jõuti, millised diskussioonid üles kerkisid ja millised olid n-ö lõpplahendused. Meil on ju õigus seda teada.

13:48 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile! Ärge kartke ajakirjanikke! Neid pole vaja karta. Mina ka ei karda. Ajakirjanikud on head koostööpartnerid ja ma arvan, et nad teevad oma tööd väga professionaalselt. Ma andsin selle Bilderbergi konverentsi lõpus vähemalt kolm intervjuud – Delfile, Postimehele ja ERR-ile – ja seal ei ole midagi salajast. On tõesti olemas Chatham House'i reegel, mis kehtib ka Eestis teatud kohtumistel. Näiteks oli mul aastal 2012 võimalik käia kõrgematel riigikaitsekursustel, kus oli ka sama põhimõte. Aga ei ole üldse keelatud rääkida sellest, millised olid minu positsioonid sellel Bilderbergi konverentsil ja mida me arutasime.

Vastan teie küsimusele, mida seal siis arutati. Nendel aruteludel, kus mina osalesin, arutati, punkt üks, USA juhtrolli küsimust, ja punkt kaks, Venemaa Föderatsiooni ambitsioone. Kindlasti arutati ka tõejärgse ühiskonna olemust ja probleeme. Arutati Põhja-Korea teemasid ja Itaalia hetkeseisu. Lisaks olid sellel konverentsil arutelu all veel tulevikutöö, digitaalühiskond ja tehisintellekt. Need olid need teemad, mille üle toimus täiesti avatud debatt. Seal osalesid ka teiste riikide peaministrid. Mul on väga hea meel, et seal oli ka päris palju ajakirjanikke ja ajakirjanduse esindajaid, samuti ülikoolide esindajaid ja ettevõtjaid. Bilderbergi grupi konverentsi põhisõnum on ju olnud hoida ja edasi arendada Põhja-Ameerika ja Euroopa transatlantilisi suhteid.

13:50 Esimees Eiki Nestor

Mart Helme, palun!

13:50 Mart Helme

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud peaminister! Kui te külastasite seda üritust peaministrina, siis te olete Eesti ühiskonna ees aruandekohuslane ja mitte nii üldsõnaliselt nagu praegu ja mitte nii üldsõnaliselt nagu ajakirjandusele antud intervjuudes. Kui puudutatakse seesuguseid Eesti Vabariigile elulise tähtsusega küsimusi nagu Ameerika Ühendriikide juhtroll ja Venemaa suhted, siis meid huvitab, missugused olid teie konkreetsed seisukohad, missuguste positsioonidega te sinna läksite ja missuguseid seisukohti esitasid teised üritusel viibijad. Ja kas üritusel osalemisest tuleneb Eesti Vabariigile ka mingeid suuniseid või kohustusi, mille elluviimist me hakkame lähitulevikus nägema?

13:51 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile! Vaat see on hea, et teie, härra Mart Helme, küsite konkreetseid küsimusi – neile ongi hea vastata. Ei, suuniseid ei tulene, mingisuguseid kokkuleppeid, lõppjäreldusi või deklaratsioone Bilderbergi konverentsil ei tehta. Seal on tõesti avatud arutelu. Te küsisite, mida mina täpselt ütlesin. Ma ütlesin seda, et me peame Venemaa puhul arvestama sellega, mis on viimastel aegadel toimunud. Ma tõi välja Gruusia ja Ukraina. Ma tõi välja ka Salisbury, keemiarelvavarünnaku näite. Ja ma ütlesin seda, et transatlantilised suhted on antud kontekstis Eesti jaoks väga strateegilised ja väga olulised. Lisaks oli Bilderbergi konverentsil päris palju silmast silma kohtumisi, kahepoolseid kohtumisi. Mul oli hea meel, et sellel konverentsil osales ka NATO peasekretär, kellega me saime päris palju, mitme tunni vältel, arutada tulevase NATO tippkohtumise temaatikat. Loomulikult sain arutada Euroopa Liidu teemasid oma heade ametikaaslastega Hollandist ja Belgiast. Nii et need olid need olulised teemad, mis seal käsitluse all olid.

Kui te veel täpsemalt küsida tahate, siis ma loomulikult vastan. Sellel konverentsil minu teada stenogrammi ei tehtud, aga minu positsioonidest ja sellest, mille üle debateeriti, võib igal juhul rääkida. Ma arvan, et selline vorm on sobiv, selleks et hoida transatlantilisi suhteid ja neid edasi arendada. Seal olid tõesti laua taga, nagu ma ütlesin, ajakirjandus, ettevõtlus ja avalik sektor, sh NATO, Euroopa Liidu ja Euroopa Komisjoni esindajad. See on minu meelest väga õige ja väga hea lähenemine.

13:53 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

7. 13:53 Dupleerivad ministrikohad ministeeriumides

13:53 Esimees Eiki Nestor

Küsib Külliki Kübarsepp ja vastab jälle peaminister Jüri Ratas. Palun, Külliki Kübarsepp!

13:53 Külliki Kübarsepp

Aitäh, hea esimees! Hea peaminister! Vabaerakonna fraktsioon on teinud eelnõu kujul ettepaneku, et ministeeriumidest võiks dupleerivad ministrikohad kaotada. See puudutab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi ja Rahandusministeeriumi. Kuna läbirääkimiste käigus ei ole võimalik valitsusega otse dialoogi pidada, siis ma otsustasin infotunni vormi kasutada. Ma toon teile sellise näite. Eelmine kord oli infotunnis Urve Palo ja me rääkisime sellest samast kiire interneti määrusest, mis oli toppama jäänud. Konkurentsiamet ja Jaak Aab Rahandusministeeriumi esindajana tõid välja väga tõsised puudujäägid näiteks riigiabi ja riigihangete küsimuses. Oleks võinud eeldada, et MKM-is on kogu see pädevus olemas. Praegu jäi mulje, et ühes ministeeriumis on kaks ametit ja kõik pädevused on hajunud. Estonian Airi ...

13:54 Esimees Eiki Nestor

Küsimus, palun!

13:54 Külliki Kübarsepp

Kas selle näitel ei oleks ikkagi mõistlik taastada olukord, et ühes ministeeriumis on üks pealik?

13:54 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, hea küsija! Te olete oma küsimusega nagu mõne aasta taguses ajas. Peaministril on tõesti võimalik valdkonnapõhiselt otsustada ministrite tööjaotus. Minu meelest sai see alguse aastal 2014, kui Taavi Rõivas sai peaministriks. Peaministril on võimalik tegelikult ka seda otsustada, et minister võib teha tööd teatud aja vältel. Näiteks ma võin tuua selle, mida minu teada kunagi kaaluti – kas meil võiks olla Euroopa Liidu eesistumise ajal spetsiaalne minister või mitte? Lõpuks lahendati see natukene teistmoodi. See, kui teil ei ole võimalik valitsusliikmetega otsest dialoogi pidada, on väga halb. Kindlasti peab see võimalus olema. Mina olen küll avatud teiega dialoogi pidama: kui te ütlete, kuhu on vaja tulla ja mida on vaja arutada, olen valmis seda tegema. Ja ma olen täiesti kindel, et ka ülejäänud 14 Vabariigi Valitsuse liiget on valmis seda tegema.

Ma ei saa täpselt aru, kas teil on soov kärpida kärpimise pärast või on teil põhimõtteline või mingi teistsugune soov. Hakkame siin järjest konkreetset võtma. Esiteks, MKM, ettevõtlus ja infotehnoloogia. See on olnud selle valitsuse jaoks väga prioriteetne küsimus ja mitte ainult teoreetiliselt, vaid ka praktiliselt, sh eelarve mõttes. Mina ütlen ausalt, et ettevõtlus ja infotehnoloogia peaks kindlasti olema praegu eraldi esindatud ja seda tööd teeb Urve Palo väga hästi. See on tegelikult ka võimalus välisinvesteeringuid saada. Alles hiljuti, viis-seitse minutit tagasi, te küsisite, millal need viimase miili esimesed kilomeetrid tehtud saavad. Võtame järgmise näite: riigihalduse minister, kes on Rahandusministeeriumi all. Omavalitsuste reform oli vaja lõpule viia ja riigireformiga on vaja edasi minna – seal on ka fokuseeringut vaja.

13:57 Esimees Eiki Nestor

Külliki Kübarsepp, palun!

13:57 Külliki Kübarsepp

Aitäh! Meil on kolm argumenti. Esiteks, selgus juhtimisküsimustes. Siinsamas saalis on meil sotsiaalministrid hakanud omavahel nagu mõtlema, eriti kui on toimunud valitsuse vahetus – ei ole aru saada, mille eest siis keegi lõpuks vastutab. Teiseks, pädevus. Ma tõin eelmises küsimuses näite, mis oli väga selge – pädevuses on tagasilööke. Ja kolmas argument on loomulikult ka kärbe. Kui me räägime nendest kolmest ministrist ja nende poliitilistest nõunistest, siis meie hinnangul võiks kokkuhoid olla ligikaudu pool miljonit eurot. Jah, Taavi Rõivas lõi need uued dubleerivad ametikohad, mis tekitabki küsimuse, kes on aseminister ja kes on n-ö põhiminister. Aga ma saan aru, et tema otsus oli seotud vastavate prioriteetide seadmisega. Ma arvan, et kui uus koalitsioon tuleb kokku, siis on normaalne see, et ta vaatab, kas on vaja muuta mingisuguseid rõhuasetusi ja teha struktuurimuudatusi. Kas see dubleerimine on õige? Miks te võtsite üle Taavi Rõivase prioriteedid? Kus on Jüri Ratase ja tema valitsuse prioriteedid?

13:58 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile, hea Külliki! Armas Riigikogu liige, kõigepealt, te panete nüüd kõik siia kokku. Punkt üks: ministrid ei dubleeri teineteist. Punkt kaks: te olite pahane ja tõite sotsiaalministrite näite, et nemad olevat siin hakanud omavahel mõtlema. Mina julgen praegust valitsust iseloomustada sellisena, et kõik ministrid tõesti mõtlevad, ja selle vastu mina küll seista ei saa. Kui teie pahandate selle üle, et kaks sotsiaalministrit siin omavahel mõtlevad, vahetavad argumente, diskuteerivad ja debateerivad, toimub hea keskustelu, et leida parim lahendus Eesti elanikele, Eestimaale, siis mina arvan, et see on ainult kiiduväärt. Palun ka teid, kes te olete Vabaerakonnast – ärge tapke debatti, laske diskussioonil kesta! Minu meelest on Vabaerakond pigem olnud debattidele avatud, arvanud, et selliseid keskustelusi peaks olema. Nüüd ütlete aga teie, et see on halb. Üks inimene ära – see on umbes seesama vana põhimõte, et kui on vaja kaotada probleem, siis võtame inimese ära. Mina ei arva nii. Mina arvan, et debatt viib asja edasi.

Nüüd kärpest. Jah, suure tõenäosusega, kui te olete need arvutused teinud, saab pool miljonit eurot tõesti kärpida. See on seesama jutt, et võib-olla tuleks hakata ka Riigikogu kärpima jne. Mina isiklikult arvan, et praegu me peaks Riigikogu puhul igal juhul traditsioonist kinni hoidma – need 101 on olulised. Ja täiesti tõsiselt võiks arutada seda, et ka Riigikogu liikmetel on olemas head nõuandjad ja ametnikud. Ma arvan, et see tõstaks igal juhul nende töö kvaliteeti, annaks Riigikogu liikmele aega ja võimalust tegeleda rohkem seaduseelnõude menetlusega. Aga kokku võttes on ju tegemist peaministri korraldusega ja praegu katavad need kolm ministrit, kolm ministeeriumi igal juhul prioriteetseid valdkondi.

14:00 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise. Täname Vabariigi Valitsuse liikmeid! Infotund on lõppenud.